

Muusikaõpetus 5. klass - muusika süvaõpe

Muusikaõpetusega süvaõppes taotletakse, et õpilane:

- omandab süvendatult muusikalise kirjaoskuse
- musitseerib aktiivselt, arendab muusikalist mõtlemist ja eneseväljendusoskust
- tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu oma võimeid
- tunneb huvi muusika kui kunstiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset
- arendab loovust ja improvisatsioonivõimet laulmise, rütmilise tegevuse ja pillimängu kaudu
- arendab muusikalist analüüsivõimet, muusikaliste väljendusvahendite kasutamisoskust praktilises musitseerimises ja muusika kuulamisel
- oskab anda hinnanguid muusikale ning põhjendada oma muusikalisi eelistusi muusikalist sõnavara kasutades
- väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana
- teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure
- teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda

Aine eesmärgid:

- kahe- ja kolmehäälsuse rakendamine laulmisel nii muusikatunnis kui kooli kooris
- relatiivsete (JO-LE-MI) ja absoluutsete (c, d, e) helikõrguste kasutamine noodist laulmisel
- pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides
- isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale
- muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest
- loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine
- esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine
- teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud
- süvaõppe klassi õpilased osalevad solo-, ansambli- ja koorilaulu töös ning muusikaõpetuse olümpiaadidel

Muusikaõpetuse ainekava 5. klass - süvaõpe

1. Ajaline maht
2 tundi nädalas, kokku 70 tundi
2. Eeldatav õpilaskontingent on 4. klassi õppekava läbinud õpilane
3. Õppeaine sisu ja eeldatavad õpitulemused

Muusikaline kirjaoskus

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Helivältused, pausid ja rütmid. • Taktimõõdud: 2/4, 3/4, 4/4. Taktimõõdu ülemine ja alumine arv • Uus teema - 3/8 ja 6/8 taktimõõtu • Pide- ja sidekaar • Tempo- ja dünaamikamärgid • Meloodia ja selle liigid • Helilaad ja helistik • Klaviatuur, nootide tähtnimetused • Madaldus- ja kõrgendusmärgid • Harmoonia ja tämber • Rütmi- ja meloodiaharjutused • Laulude õppimine noodi järgi JO-LE-MI süsteemis 	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning oskab neid kasutada rütmiülesannete lahendamisel • mõistab taktimõõdude 2/4, 3/4, 4/4 tähendust ning arvestab neid musitseerides • oskab eristada neljandik ja kaheksandik taktimõõtu • oskab määrata kuuldu muusikapala taktimõõtu • teab pide- ja sidekaare mõistet, oskab laulus neid leida ja oma valikut põhjendada • mõistab tempo- ja dünaamikamärkide tähendust ning oskab neid kasutada noodist laulmisel • teab meloodia mõistet ning oskab helide liikumise suuna ja iseloomu järgi meloodiat liigitada • teab helilaadi mõistet ning oskab määrata muusikapala helilaadi • teab helistiku mõistet, mõistab helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning lähtub nendest musitseerides • oskab määrata laulu helistikku õpitud helistike piires • teab nootide asukohti nii noodijoonestikul kui klaviatuuril, oskab kasutada kõrgendus-, madaldus- ja keelumärki (diees, bemoll, bekarr) • teab harmoonia ja tämbri mõistet • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed)

Muusikalugu ja muusika kuulamine

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Koor ja kooriliigid • Orkester ja orkestri liigid • Dirigent (partituur, partii) • Eesti rahvamuusika – folkloor, vanem ja uuem rahvalaul, rahvalik laul, rahvapillid, rahvatantsud • Muusikal. Eesti heliloojate lastemuusikalid • Muusika näited 	<ul style="list-style-type: none"> • teab kooride tekkimise ajalugu, mõistab laulupeo traditsiooni ja selle tähendust • teab kooriliike ning koorilauljate hääleliike, sugu, vanust ja arvu • oskab nimetada Eesti professionaalseid koore ning dirigente • teab sõna „<i>orchestra</i>“ kreeka keelset tähendust ja orkestri eellugu • oskab nimetada orkestri liike ja sel mängivaid pillirühmasid • teab Eesti esimesi orkestreid ja nende asutamisaaja sajandit • teab sõna „<i>dirigere</i>“ ladina keelset tähendust ning dirigendi ülesannet, oskab nimetada Eesti dirigente • teab mõisteid partituur ja partii • tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse – teab folkloori mõistet, regilaulu ja uuema rahvalaulu põhitunnuseid, oskab võrrelda regilaulu, uuemat rahvalaulu ja rahvalikke laule, teab rahvapille ja oskab neid tund pildi ning kõla järgi, teab vanema ja uuema rahvatantsu põhitunnuseid, oskab nimetada rahvatantse • oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi • teab muusikali mõistet, muusikali esitajaid, sisu ja lühidalt ajalugu • oskab nimetada tuntud muusikale maailmast kui ka eesti heliloojate lastemuusikale ja nendest pärinevaid laule • arutleb muusika üle ja analüüsib seda oskussõnavara kasutades

Hääle arendamine ja laululine materjal

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Seniste oskuste süstemaatiline harjutamine ja kinnistamine ning teadlik rakendamine uutes, õpitavates lauludes • Regilaul ja uuem rahvalaul • Eesti rahvalikud laulud • Laulud Eesti heliloojate lastemuusikalidest • Kalendriliste tähtpäevade laulud • Kaanonid	<ul style="list-style-type: none"> • laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest kasutab teadlikult muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes • rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; • laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti rahvaste laule • laulab peast kooliastme ühislauke: „Eesti hümn”, „Eesti lipp”, „Kas tunned maad”, „Kui Kungla rahvas”, „Mu isamaa armas”, „Meil aiaäärne tänavas”, „Püha õõ”

Pillimäng, muusikaline liikumine ja omalooming

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Keha, rütmi ja plaatpillide mängimine • Improvisatsiooni loomine keha, rütmi ja plaatpillidel • Rütmilised, meloodilised kaasmängud • Muusika karakteri ja meeoleu väljendamine läbi liikumise	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des • rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid • seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga • kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi • tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi • tantsib eesti laulu- ja ringmänge • väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid • loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato</i>'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel • kasutab improvisatsioonides astmemudeleid • loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne • kasutab muusika karakteri ja meeoleu väljendamiseks loovliikumist

Õppekäigud

Õppeaine sisu	Eeldatavad õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • Kontserdi ja/või muusikateatri külastus	<ul style="list-style-type: none"> • arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil • kasutab arvamust väljendades muusikalisi teadmisi ja muusikalist oskussõnavara

4. Kontroll ja hindamine

Hindamine toimub vastavalt Jakob Westholmi Gümnaasiumi hindamisjuhendile [LINK](#)

Hinnatakse:

- õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi.
- kõiki muusikaõpetuse komponente: laulmist, muusikalist kirjaoskust, muusika kuulamist ja muusikalugu, aga ka õpilase aktiivsust ning tunnist osavõttu.
- õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel, lauluvõistlusel ning kooli esindamist konkurssidel või olümpiaadidel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.

II kooliastme muusika süvaõppe klassi lõpetaja:

- on omandanud muusikalise kirjaoskuse algtaseme
- kasutab noodist lauldes relatiivseid (astmeid) ja absoluutseid (cde) helikõrgusi
- on omandanud koorilaulu kogemuse kahe- ja kolmehäälses koosseisus
- osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises
- huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles
- mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust
- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule
- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi
- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades
- kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat
- mõistab autorsuse tähendust
- eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat
- leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas

5. Kasutatav õppevara

Heli Roos „Muusikaõpik 5. klassile“ Tallinn: Avita 2010

Heli Roos „Muusikaõpetuse töövihik 5. klassile“ Tallinn: Avita 2010

6. Lõiming

Vaata lõimingutabelit [LINK](#)